

الاجتهاد

اداره خانه

ایستانبول ، جفال اوغلنده

داثره اجتهدده

" Idjtihad " Constantinople

دوردنجی سنه

حریت فکریه به خادم

بخشیه کونلری چیقار اجتماعی ، ادبی مجموعه

مدیر مرخص : الهامی صفا

آبونه

سنه لك آلتی آیلق

تورکیا ایچین ؛ د غروش ۳۰ غروش

ممالك اجنیه ایچین ۱۰ فراتق ۸ فراتق

سنه سی ۵۰ یاره

مصاحبه اجتهد

جماعت وافراده متناقض شیمه لر

شیمه محبت وشیمه خصومت مناسبتیه

باشقه مملکتلرده ، لایقیه تحقیق اولونمش ، آدم عقللی

تبع ایدلش ، حتی قوانین مخصوصه سی کشف ایدلش ، حل اولونمش بیتمش مسئله لر ، بزده « یکی بر کشف » کی اورطیه چیقار . بواجوبه حضورنده اذهان منوره مز ، بر قیافله چیقار . بواجوبه حضورنده اذهان منوره مز ، عندی بر فکر بیان ایتمکه مسئله یی آرتق قطعاً حل ایتمش اولوق دعواسنده بولونور ؛ وایستکه هر کس ، بهمه حال بیان ایدیلن اوافکاری بر (نص قاطع) کی قبول وتلقی ایتسین ! بر دیگرری چیقوبده : [او حاده نك بشقه معناسی ده اوله بیلیر . بتم خاطرمه شویله برشی کلیور : ...] دیدیمی ، ایشته اووقت اك صمیمی دوستلر یکدیگرینه دشمن جان کیلیر ؛ وامثال عنیده سنی مملکتلرک هریرنده وهر کون کوردوگمز بهوده ومضّر [مناقشات] باشلاز .

یالکمز شواحده مکرره یی تفسیره چالیشوب (معنای حقیقی) سنی تعیین ایتمک ایسترسه ک ، صراحتاً تین ایدرکه بزله هم چوق جاهل ، همده چوق فضول ومستبد کیسه لرز . حالبوکه بویکی فلا کتدن به مزی قورتارمادقچه ذاتاً اولیه مسئله لر حقنده ممت آچغه ومناقشه ایتمکه حق قازانه مایز .

علوم وافکار بشریه ، ذی حیات بر سلسله تشکیل ایدر ؛ هرفکرک ، دیگر افکار ایله روابطی ، هر علمک دیگرلریله علائقی وار . بالطبع ، بویله اولونجه ، افکار شخصییه وملاحظات عندییه کوره بر مسئله یه بر معنا ویرمک ، اونی حل ایتمش اولوق دکدر . او مسئله لرک جمله سیده اسباب طبعیه وعوارض اجتماعیه دن طوغمش شیردر ؛ بناء علیه ، بزم جماعت مزده هنوز طوغمه باشلایان ، و (آياغمزه ایلشوب بزى یوزى قویون دوشورمه دهکجه) نظر دقتمزی جلب ایده مین بر چوق (مسائل جدیده) باشقه یرلرده حل ایدلش ، ماهیتیه تعریف ، جنسه کوره تصنیف اولونمش (آتیقه) لر کی در . دیمک اولویورکه برشی حقنده کندى ظنمزی بر (حقیقت یقینه) کی بیان ایتزدن اول ، او شی حقنده بزدن دها معلوماتلی آدملر ، بزدن دها کامل وتجربه دیده ملتر فضلاسی ، نه درلوملاحظاتده بولونمشلرسه اونلری بیلیمکه ، اوکرتمکه مجبورز ، ایهال ایده مایز .

قون حکمیه وطبعیه وریاضیه یه تعلق اولان بر مسئله ده هیچ کیسه خود بخود بر (رأی ویرمک) جسارتنده بولونه میور . مکرکه اوعلومده متخصص اوله ! . . . اجتماعیانده ، سیاسیانده ، اخلاقیانده هر کس کندنده بر بویوک صلاحیت کوروپور ؛ هر مسئله یی حل ایده بیلیمک اقتدارینه ، کندینی مالک ظن ایدیور . چونکه برنجی طاقدن اولان (علوم صحیحه ثابتیه Sciences exactes et positives) نك ذاثره تعلقنده

بولونان هر هانكي بر حادثه يه دائر ادني بر رأي ويرمك و آز چوق معقول بر فكر بيان ايده بيلمك ايچون ، (مسلكدن !) اولمي و معلومات خصوصيه مالک بولونمي در . ايكنجي طاقدن اولان علوم هنوز (يقيني positives) اولديغي ايچون، هر كيم اولسه بيان رأي ايده بيليور . بو درلو مباحثه ايلري سورولن دعوالري تحكيم ايچون ايسته نيلن دليلر : [ايكي كره ايكي درت ايدر !] كي بديهاتدن و ياخود (متعارفله axiomes) قيلندن اولاديغي ايچون، دهازياده جسارت الهام ايديبور . حالبوكه ، اجتماعيات ، مثلا رياضيات كي قطعي اولسه ده ينه فن در ؛ و بر چوق معلومات مجريه دن مدون در . اولري بيلمكه مجبورز كه اوجنسدن بر مسئله موضوع بحث اولورسه ، سوزه - صلاحيت علم ايله - قاريشه بيلمك حقني قازانمش اوله لم . ايسته (شيمه خصومت) و (شيمه محبت) مسئله لري ده - اعتقادجه - اوقيلدن شيلدر .

يكديكرينه ضد افكار و حسياتك تمثالي وايكي متناقض اعتقاد اخلاقي نك لسان حالي اولان او مقاله لر صاحب لرينك ، بويچنده صلاحيتني انكار ايتيورم . بالعكس ، ايلري سوردكلري دعوايه ، بومقدر ايكي محررك هر بری ده اك بارز شكل و يقافي ويرمشلر ؛ عادتاً دعوالرينك دستور حقيقي سني ابراز ايتمشلر . اونك ايچون - كندی حسابجه - او ايكي مقاله دن بك ممنونم .

يالكز ، اولجه ده سويلديكم كي ، بومسئله لايقيه تدقيق و هر صورتند تبع اولونمش و حقنده بك مهم كتابلر يازلشدر .

بو كتابلر ، اهمال ايدلمسه يدي ، او مقاله لر يازلامادي ديميورم . چونكه اخلاقيات هاند اولان اعمال و مباحثه ، صاحبك وضعي تبين ايدن ، افكاري دكل ، مزاجي و اونك ترجماني اولان حسياتيدر . بناءً عليه اك مقنع كتابلر بيله بو خصوصه تاثيري بالفعل حكميزدر . يالكز بويوك فيلسوفلر ك بو خصوصه كي ملاحظاتي

اهمال ايدلمسه يدي مباحثه نك طوري دها نازك و دها مستحسن اولوردی ؛ ديمك ايسيتيورم ! اخلاقيات ايله اوغراشان فيلسوفلر ، وبالخاصه هر بهر تپنسر ، بومسئله يي اينجه دن اينجه يه تحليل ايتمش و بك انكين بر ساحه ده مطالعه ايتلشدر . اونك بر مهم اثرندن بعض شيلر نقل ايده جكم و بو دعوانك او انكلز فيلسوفجه فصل حل ايدلش بولوندوغي كنديلكندن ميدانه چيجه جقدر .

بالضروره مختصر كچه جكم ؛ عكس تقديرنده ، درتيوز صحيفه لك بويوك بر كتابي ترجمه ايتمكلكم لازمكليدي . سوسيولوژينك ، عادتاً مؤسسي عد اولونه بيلن بو حكيم جمعيات انسانيه نك تشكلكنده (محاربات) ي اك بويوك عواملدن عد ايدر . بو كيفيتي دخي (غوغاي حياته دها قابل واليق اولانلر ك بقاسي) ني تايمين ايدن اسبابدن بري و بلنكه برنجيسي اوله رق قبول ايدر . فقط بو اعتقادده بولونمق ، محاربه طرفداري اولمي ، هر درلو تجاوزي محق كورمكي ، و هر نه صورتله و نه واسطه ايله اولورسه اولسون (غلبه) يي تحمين ايتمكي استلزام ايتلر . خلاصه (شيمه خصومت) طرفدار لغني اقتضا ايتلر . نته كيم سپنسر ، بالذات (شيمه خصومت) ك ، اك برنجي دشمني در ؛ اونك انساني تذييل ايتديكنه ، مدنيتك تأسسنه مانع اولديغه ، ملتري دركه و حشته دوشوردوكنه ، معموده لرك خراب و يباب اولسنه سبب محض اولديغه - ايمان كامل ايله قانعدر . اونك ايچون (امپرياليزم Impérialisme) پولتيقه سنك اك شديد معارضي در . ينه اونك ايچوندر كه غنغات قهرما نپرستانه يي (بت پرستك Paganisme) دوره جهالته ياقشير بر سفالت معنويه اولق اوزره تشهير ايتمش و (قهرمانلر) نام كتابك مؤلفي اولان محررمشهور (قارلايل Carlyle) ه بك شدتلي تعريضلرده بولونه رق بودر لو حسلرك انكلز ملت متمدنسي ايچون نه قدر تهلكلي بر سقوط اخلاقي حاضر لاديغي بيان و اعلان ايتلشدر . فيلسوف (ستوئت ميل mill) دخي تماميله سپنسري تايد ايده جك فكرلر سرد ايتمشدي .

بناءً عليه بوفيلسوف، برملته اخلاق اجتماعيه نك هبوطه، ذلته محارباتي بالخاصه سبب كوسترمكده مصردر. حتى بو هبوط اخلاقي ده بالكز مغلوب ملتارك دكل، غالبرك دخي حصه سفالي واردر. ديور؛ ونامعدود مثالله قوي دليلله ايضاح ايدوب اكلاتيوركه، شكل اداره نك مركزي اولسي واستبدادك استحكام بولسي، بوندندر و (امپرياليزم) بولتيقه سيله بو طرز اداره صيقي صيقي به علاقه داردر. نصل كه اخلاق مليه دخي طرز اداره ايله صميمياً علاقه داردر.

بو حالت اجتماعيه بي ادامه و تنيه ايدن اداره حرجو- يانه به (régime militariste) [*] ديور، كه بو اداره تختنده ملتك سجيّه اصليه سي (شيمه خصومت) ايله بارز بر صفت كاشفه عرض ايدر. استبداد اداره بونده اصلدر.

تجارت، صنايع و متعلقاتك ترقيات متواليه سيله تأسيس ايدن ديكر بر طرز اداره، باشقه بر حالت اجتماعيه ده واردر كه اوكا (Régime industrialiste) ديور. بو اداره آلتنده ياشايان بر ملتك سجيّه اصليه سي (شيمه محبت) ايله ممتازدر. حريت اداره بونده اصلدر. صلح ايچنده ترقى، برنجي مطلبدر.

سپنسر بوتون اجتماعي و اخلاقي اثرلنده كوستريور و عااا اثبات ايدنيوركه، هر نه زمان و هر هانكي ملت ايچون اولورسه اولسون (مدنيت حقيقيه) اداره صنايع نك تأسيس ايله وجود بوله بيلمشدر. و هر نه زمان محاربه فلاكتي ظهور ايلمشه، تجارت، صنايع عظيم ضرر لر

(*) سو-بولورثيده مشهور اولان بوايكي تعبير اصطلاحى، اساساً فيلسوف، حقوق شناس (سبره نرى مهن Sir Henry Maine) كددر. سپنسر، اوندن تلقى ايتمش و داتما قوللا نمشدر. سپنسر ك (Régime militariste) ديدنيكي اداره نك بولونكي معناسى ايله اردو تشكيلاتيله مناسيتى يوق كي در. بوني كنديسي بالذات ايضاح ايدنيور و بو اداره به زمان زده مثال اولتى اوزره آلمانلى دكل، روسياني كوستريور. بونك تاريخده اكبويوك و معناسنه موافق مثالي مغول اداره سيدر.

كوردنيكي كي، مركز اداره كسب قوت ايتمش، حريت شخصيه مضمحل اولمش و اخلاق فرديه و اجتماعيه پك آشاغي بر سويه به دوشمشدر.

ايشته پك موجز بر صورتده تلخيص ايتديكم شو فكر لر، سپنسر بوتون اجتماعيات و اخلاقيات داتر يازمش اولديني بيكلرجه صحيفه لرك تمل طاشني تشكيل ايدن اركان اعتقاديه در.

سپنسر، (اخلاق مطلقه morale absolue) ني، ايشته بوسيله انكار ايدنيور؛ و معيشت و امجابات حيات يوزندن پيدا اولان اسباب و عوارضه كوره هم افرا دده هم ده جماعاته سجيّه نك و اخلاق ده كيشمكده بولونديوغني ادعا ايدنيور.

بوتون بومباحث اخلاقيه، سپنسر ك: (ملل مختلفه ده اخلاق La morale des différents peuples) ناميله معروف اولان اثرينك موضوعات مخصوصه سني تشكيل ايدر. اثر كنديسي، فيلسوفك كلياني مياننده اخلاقيات تخصييص ايتديكي سلسله آثارك ايكنجي جلديدر.

باقيكز، بوبويوك آدمه كوره، على الاطلاق شيمه خصومت زده دن كليور؛ و اخلاق فرديه و مليه بي نيچون و نصل بوزويور و سفلى بر دركه و حشته دوشورويور: ملت لر اره سنده هم من بر عدوانك، دائمي و ياخود سوركلي محاربه لرك، نصل مدهش و قاته صوصامش بر كين توليد ايتديكني ايضاح و اسباب مغنويه سيله تعريف ايتدكدن صوكره بو ديرلكسزلكي تردى انسانيت و مدنيت به باشليجه سبب اوله رق كوستريور. حتى ايش بو دركه به دوشدكدن صوكره بو حركت كينپورانه ده عادتا بر ضرورت حياتيه ده كورويور. چونكه بقاي جماعت ايچون او حس انتقام ارتق ايشه يارار بر عامل اولمشدر. لكن يابانچيلر حقنده هر درلو تجاوازي مشروع بر حق كي تلقى اينديرن او حس انتقام، اكر حريدن طوغمش بر اعتقاد استناد ايتنيورسه، شبهه يوق كه بر طاقم ضرورات اجتماعيه نك توليد ايتمش اولديوغني بر جريان حسي در.

کړک افراد، کړکسه جماعات، کندی وارقلرینی هر حالده محافظه ایدیه بیلیمک ایچون بر خط حرکتہ تبعاً ترتیب و تأسیس معامله ایتیمک لزومنه - سوق طبعی ایلہ - قناعت حاصل ایدرلر. حالبوکہ طوتولان خط حرکتک بحق و صواب اولسنه اعتقاد ایتیمک دخی صمیمیت عمل و بناء علیہ موفقیت ایچون شرطدر. بناءً علیہ محافظه حیات اندیشه سیله وحشی و پست بردرکده دوشن حسیات، حسیات جمیلہ بی متمادی بر صورتده آزر، و نهایت محو ایدر. او زمان وحشی حسیات بوتون اعمال و حرکتک ناظم حقیقیسی و معاملات ناسک حاکم مطلق اولور. حسیات و اعمال آرمهنده بوقانون مطابقت ایرکچ حکمنی اجرا ایدر و ایشته بوضوئله و بوسیله سویه اخلاقه بر ملتده اینه رک اوملتی شیمه خصوصتله ممتاز ایلر. سپنسر دیورکده :

« او وقت رقیبه مضر اولان هرشی، یالکز تحق

اولق اوزره دکل، مدح و ثناله شایان وظائف عدادنده

داخل بر معامله اولق اوزره تلقی ایدیلیر. » [*]

بونی سویلدکدن سوکره فیلسوف - عادت و وجهله - تاریخک هر دورندن، اتنوگرافیک هر ملتہ عائد صحیفندن برچوق مثلر کتیره رک دعواسنی تحکیم ایلور. اسکی آری قومندن بحث ایدیور؛ مصرده فرعونلرک قارناق و تب و منفیس معبدلری دیوارلرینه حک ایتدیرمش اولدقلری داستان ظفردن پارچه لر ذکر ایدیور. عبرانیلردن برچوق غدار و خونخوار پادشاهلرک نه کی سوزلرله افتخار ایتمش اولدقلرینی نظر دقتہ عرض ایلور. مثلاً آسوری پادشاهلرندن (سن ناشه ریب Sennachérib) ک اجرا ایتدیکی (قتل عام) لرله نه قدر بیان مباهات ایتدیکی و بندیکی (کردونه ظفرک قان و چامورد ریاسنده یوزدوکی و انسان اعضاسنه ایلشیمکدن عربہ تکبر لکترینک حرکت ایدمه مدیکی) او کتابه لرندن روایتاً نقل ایدیور. سوکره: « البت بوجایتلر، مغلوب ملتلر حقدہ روا کورولن بوفضاحتلر اعمال ممدوحه دن صایلیوردی؛ یوقسه اینا ناماز که او آسوری پادشاهلری، بیله بیله و مخصوصاً

اخلاف انسانیت نظرندن الی الابد کندیلرینی بد نام و ناموس سزلقله شهر ایتیمک ایسته مش اولسونلر؛ دیور. قرون وسطا دره بکلرینک و بالخاصه انکلز قونتلرینک دوقه لرینک (آرمه) لرنده کی یازیلرده ده عینی قضاحتلره، عینی جنایتلره قارشی - سپنسر - عینی حس مباهاتی، عینی معنای غروری او قویور؛ فرضا :

« روسلین (Rosslyn) قونتلرینک آرمه سنده :

(دوکوش ...)؛ (هوکه Hauvke) بارونلرینک کنده :

(وور ...)؛ (سیفتن Sefton) قونتلرینک کنده :

(غلبه چالمق یا شامقدر ...)؛ (ماغوله Magauley)

قونتلرینک کنده : (مظفریله قان ایچنده برال ...)؛

(کریسفود Carysford) قونتلرینک کنده : (بوآل،

دشمن در ...)؛ (تئول Athole) دوقه لرینک آرمه

سنده : (آرش ایلری ...) طالعکده گووه دن و مغولبره

زنجیرلر حاضرله ...) یازیلری وارکه بونلر هپ بوشیمه

خصوصتک الهام ایتدیکی عائله دستورلری ایدی. »

سپنسر زمانمزده کلیور؟ وزمانمزده الکمدنی کچین

مملکت ایمپراطورلرینک عینی ادای لسان ایلہ، نه

سویلدکلرینی، نصل افتخار ایتدکلرینی، برقاچ مثال ایلہ

کوستریور. شیمدیکی المانیا و فرانسه دن دخی معنادار

مثاللر کتیردکدن سوکره، غرض عمومینک و شیمه

خصوصتک شدتی یوزندن فرانسزلر کی بویوک بر ملتک

نصل برحس انتقام ایلہ - بر زمان! - مسلوب الارادت

اولدیغی و آرقالسین برعسکری [جنرال بولانژہ بی] (*)

حکومتک باشنه کچیره رک جمهوریت اداره بی دیکتاتورلکه

وجهانی ده آتسه ویره جک درکده دوشه جک قدر ضلالتہ

واردقلرینی اخطبار ایدیور؛ و ادعا ایلور که شیمه

خصوصتک بو ارتجاع اخلاقی و سیاسی ایلہ صیقی صیقی به

علاقه سی وارددر؛ بوتون بوتردیات اجتماعیه فلاکت حرب

سبب محض اولشدر.

(*) کوستاولوبون دخی (روح الاقوام) نام اثر معروفنده

عینی وسیله ایلہ جنرال بولانژہ بی ذکر ایدیور.

شیمدی برده عینی کتابدن نقل ایتدیکی شوسوزلره
باقیکز .

« سن ، کندک بدبخت اولدوغک حالده بیله ، بر
دیگرینک سعادتیله مسرور اول ! جوانمرد و عالیجناب
انسانلر ، کندی سویجلیرنی باشقهرینک سعادتنده
آرالرر . » (*)

ینه هندیلردن [باراوی Bharavi] نك (کیراتارجونی یا)
نام اسکی کتابندن :

« علوی گوکلر دیگرلرینک سعادته وقف وفدای
عمر ایدرلر ؛ حتی کندیلرینی تحقیر ایدن رنجیده ایلانلر
حقنده بیله بویله طاورانلرلر . » الی آخره .

قونفوسیوسدن ، حتی اسکی مکسیقالیلردن او یله
مثاللر کتیریورکه ، قونفوسیوس بر طرف فقط اواسکی
مکسیقالیلرک بیله بوکونکی مدنی آوروپالیلردن - اخلاق
اعتباریله - پک یوکسک بر مرتبه مدنیته وارمش اولد -
قلربی اثبات ایدر .

بو قدر ایضاحات کافی !.. شیمدی نتیجهده کندمن
بر حکم ویرهلم !

زیرا کوردک اکلاذک انسانلر ، آره لرنجه انسانجه
یاشادجه حسیات و اعتقادات اخلاقیه لری دخی انسانجه
اولویور . وحشی حیوانات مفترسه کبی یکدیگری
پارچه لادجه دخی اوکا کوره بر (شیمه خصومت) ایله
متخلق اولویورلر .

بوتون بوملاحظات نظریه دن استنتاج ایده جکمز بر
حقیقت مهمه وارکه هر ایکی احتمال کوره یعنی شیمه
خصومت یا خود شیمه محبت ایله تخلقه مجبور بولوندوغمره
کوره ، بزم ایچون بر دستور العمل اوله بیلیر . ذاتاً بوتون
یوفلسفه لردن یکانه مقصد اقصى انجق بر دستور عمل
کشف ایده بیلیمک وفائز و منصور اوله رق وار لغمزی محافظه
ایتمک در .

او دستور شویله اوله بیلیر :

برملت ، وضعیت جغرافیه سی ، مقدرات و عنعنات

فقط بجمز ایچون اک مهم و کوزل مثاللر ، عینی
ملک وحشی و محارب زمانلریله ، مترقی و مدنی زمانلریله
عائد اولان اعتقادات و حسیات اخلاقیه سی اره سنده بارز
اولان تناقضه ترجان اولانلریدر . بومثاللر ، سائرلردن
زیاده اثبات ایدیورکه حرب و تجاوزک غرض و انتقام
حسیله شدید بر علاقه سی وار و انتقام حسیله تردیات
اخلاقیه نك صیقی صیقیه مناسبتی وار .

ممکن اولسهیدی بومهم کتابی باشند اشاغی ترجمه
و شرح ایدردم . مع التأسف یالکمز بر ایکی مثال دها
عرض ایدوب مقاله می بر ملاحظه ایله بیره جکم . گوروله -
جکدرکه بوصوک مثاللر عیناً جلال نوری بک سوزلریدر :
[هندیلرک (ماهاباراتا Mahabaratta)] (ه) سنده
شوافعال و اعمال مهینه توصیه اولونویور :

« برانسان دشمنک امنیتنی قازانه بیلیمک ایچون اوکا
جدی وسیله لر ویره بیلیملی در ؛ و دشمنک آیاغی قیاز
قایماز وورمالی در . »

« برانسان دشمنی ایلکنه قدر صابلامادقجه ، اوکا
مدهش بر شی یا پامادقجه ، اونی بر بالق اولدورور کبی
ووروب تپله مدکجه ، سعاد حقیقیه یه نائل اوله بیلیمک
ممکن دکدر . »

« براولاد ، بر قرداش ، بر پدر یا خود بر دوست
منافکمه بر مانع کسیدیمی ؟ .. اونی گبر تیکمز ! » (هه)
هندک (ریغ وده Rig-Védas) سندن نقل اولتان
شو سوزلره باقیکمز :

« نه قدر ملل مجاوره و اره عدمده مضمحل اولسون ،
فقط بزم (دول Rejetou) مز (یعنی یا ورومز) ! بودنیاده
میتیم و مقدس اولسون ! »

« بز سندن آتار ، غنیمتلر ، قاریلر تمی ایدرز ، ای
قادر (ایندرا Indra) [***] که بزه قاریلر ویریر سین ! .. »

[*] هندک شاهنامه سی مقامنده بر اثر ؛ فقط مختلف زمانه
عائد ؛ درلو درلو مناقب و حکایاتی جامع براسکی و مهم کتابدر .

[**] (مل مختلفه ده اخلاق La morale des différents

peuples) صحیفه (۶۲) . باب : [تجاوز Agression] .

[***] ایندرا هندیلرک حرب الهی ایدی .

زوزککدر . بوکون غلبه اسبابی و ظفر حقیقی و سائطی
قبا دایلیق دکدر ، جسارت هیچ ! . . علم و قدر ؛
پارده در . بر (ییلماز کھی) ایکی بیجق میلیون انکلین
لیراسنه چیقیور . بر کله یی ایکی یوز سکسان لیرایه
صاوریور . الی آی او یوقلامق شرطیله سنوی مصرفی
ایکی یوز الی بیك لیرادر . وقس علیه البواقی ! . .

اوحالده لافزنلکدن واز کچوبده مدنی برملت اولمغه
چالشمق ، شیمه خصومتلهده اولسه اک برنجی وظیفه در .
چونکه پک زنکین اولمی یز . قازاندیغمزک یوزده یتیشنی
حکومه ویرکی ویردیکمز حالده قطعاً شکایت ایتمه ملی یز .
وباقیسی ایلهده کندمز یاشایه بیلملی یز . اوندنمعدا
آره مزده هر درلو دشمنلنی برطرف ایتمی یز . زیرا کندی
افراد وعناصری یکدیگرینه قارشى شیمه خصومتله
معلول اولان برملت ، اوحالیله دنیایه دکل ، اک ابتدائی
برملته قارشى حرب ایده مز . صوکره مرکزیت اداره
اوقدر شدتلی و محکم اولمیدرکه هر کس اک عادى معامللا
تنده بیله قطعاً اوامر ونواهییه (سمعنا و اطعنا) دیهرک
مقابله ایتلی و وظیفه دن باشقه برشی اوله میه جغه قانع
اولوب هیچ بر درلو حق ایسته مه ملی ، زیرا ، اوله مناقشه ،
مباحثه ، بوکی پارلمانه بر حیات ایله متشبت الافکار
اولان بر ملت نه قدر متمدن اولسه ده حرب زماننده
اک عادى برملته ، فقط اصره آلت اوله جق قدر ماکنه لاشمش
بر ملته مغلوب اوله بیلیر .

بوتون دنیایه قارشى اعلان حرب ایتک آرزولری
لافزنلکدن عبارت اولیوبده جدی ایسه مصرفی بودر .
بویله بر فداکارلق ایستر . اونک ایچونده اک اول لازم
اولان لقردی وغرور ومباهات ، افشای غیظ و بیهوده
وکولونج تفوهات دکل ، چالشمق ، چوق مدنی اولمق
ایچون چالشمقدر . زنکین وقوتلی اولمغه چالشمقدر .
لکن بلا بونده که بونک ایچونده صلح وسلامت ،
سکونت وهله شیمه محبت ایستر . .

رضا ترفیبه

تاریخیسی ومناسبات سیاسیه سی سببیه خارجدن وقورقونج
دشمنقلره معروض قالینجه البته قونفوسیوسک وخضرت
عیسانک ملکانه اخلاقیله تخلق ایده مز . ایدرسه ، اییلکه
کملک کورور ودرحال محو ومضمحل اولور . بن ، نه قدر
ای قلیلی آدم اولورسه م اوله می ، بی وچولو غمی چو جو غمی
اولدورمک اورره اویمه هجوم وتجاوز ایدن قوی بردشمنه
قارشى ، ایله اوآنده نه کچرسه اوتی قاوارار وکندمی ،
عائله می ، ناموسی مدافعه یه چالیشیرم . حتی دشمنده
مکمل سلاح اولسه ده بنم المده انجیق برقامیشدن باستون
بولونسه بیله اونی ممکن اولدوغی قدر ای قوللانمغه
چالیشیرم . سوق طبیعی نک انسانلره دکل ، حیوانلره بیله
الهامی بودر . .

دیگک که اخلاق ملیه نک شیمه خصومت ویا شیمه محبتله
اتصافده کندی ارادتندن ، ویا خود کماله طوغرو میل
ذاتیسندن زیاده احوال محیطه ومناسبات مجاوره نک دخل
وتأثیری وار . اوحالده بزی ، عثمانلی لری ویا ترک ملتنی
بودرکه اخلاقییه مجبوراً ایندیره جک ضرورات مختلفه
وارسه پک اعلا درک یه اینه رز ؛ چونکه بزم حیات ملیه مز
اقدم مطالبدر ؛ حتی اخلاقزدن اقدمدر . چونکه اخلاق
ملیه ملته قائمدر وبوزوله بیلیکی کبی دوزه لیرده ! . . .
فقط معاذاه ملتیز اولورسه بردها دیریه مز . بوضروته
بناءً محافظه نفس ایچون اودرک یه بیله بیله دخی اینه بیلیرز .
اوکا کوره ده براخلاق دستورینه اعتقاد ایدرز .

لکن بوباشقه ، قورو صیقى برطور ایله دنیایه میدان
اوقومق ویک درلو مدهش تهلکه لری دعوت ایتک
باشقه در ! . . .

اوندن صوکره بو درک یه دوشونجه بوتون مؤسسات
سیاسیه ومدنییه مزده عینی درک یه اینر . باشقه درلو اولمق
احتمالی یوقدر . بناءً علیه بو ضروری سقوطک بالجمله
مقتضیاتیه ده کوزا وکنه کتیرملی ، اوکا کوره دوشونملی در .
اوندن ده صوکره دنیایه میدان اوقومق ای ، فقط
کیمسه بی قورقونماز ، بالعکس هرکی کولدورور بر